

نگاه هفته

بحران در شرکت های نفتی آمریکایی

سعیده شفیعی پژوهشگر اقتصادی

● در روزهای ابتدایی هفته گذشته قیمت نفت با توجه به کاهش تولید نفت آمریکا به سطح ۴۷ دلار در هر بشکه رسید، اما با انتشار اخباری مبنی بر افزایش تولید اوپک به سطح ۴۶ دلار در میانه هفته کاهش یافت. در روز چهارشنبه با انتشار خبری مبنی بر آتش سوزی در آلبرتا کانادا - که از شهرهای مهم نفتی این کشور است- قیمت نفت تا سطح ۴۵ دلار افزایش یافت و تا پایان هفته در این محدوده باقی ماند. مهم ترین خبر در حوزه داخلی در هفته گذشته، آغاز به کار بیست و یکمین نمایشگاه نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی بود که می تواند فرصت خوبی برای جذب سرمایه خارجی در این بخش ها باشد.

۳ شاخص اصلی قیمت های نفت

قیمت نفت «برنت دریای شمال» (Brent) در ساعات آغازین روز جمعه ششم ماه می با حدود سه دلار کاهش به ۴۵ دلار و یک سنت رسید. شاخص «نفت وست تگزاس اینترمدید» (WTI) در همین روز ۴۴ دلار و ۱۲ سنت معامله شد که نسبت به پایان هفته قبل، یک دلار و ۷۱ سنت افت نشان می دهد. همچنین بنا به گزارش دبیرخانه اوپک، قیمت سبد نفتی این سازمان (OPECReferenceBasket - Price) - که متشکل از میانگین قیمت نفت ۱۲ کشور عضو این سازمان است- در پایان روز چهارشنبه چهارم می در سطح ۴۱ دلار و دو سنت تثبیت شد که حدود ۳۵ سنت نسبت به هفته قبل پایین تر است. غالب کارشناسان بازار نفت معتقدند روند کاهشی قیمت نفت در دو سال اخیر به پایان خود نزدیک شده است. جدیدترین گزارش مؤسسه تحقیقاتی بیزینس مانیاتور (BMI) درباره بازار نفت پیش بینی کرده است قیمت نفت با بهبود شرایط اقتصاد جهانی و به تبع آن بالا رفتن تقاضای نفت، تا پایان سال بین ۵۰ تا ۶۰ دلار را تجربه کند. همچنین رئیس آژانس بین المللی انرژی (IEA) نیز در گفت وگویی، سال ۲۰۱۷ را زمان برقراری تعادل عرضه و تقاضا در بازار دانست و کاهش تولید کشورهای غیر اوپک را مهم ترین دلیل اصلی این امر دانست.

تلاش ایران برای کشف منابع جدید نفتی

مدیریت اکتشاف شرکت ملی نفت ایران و یک شرکت مطالعاتی اتریشی در بخش بالادستی (شرکت OMV) قراردادی با عنوان «مطالعه تئوان هیدروکربوری تله های مرتبط با کنبداهه نمکی در نواحی شرق زاگرس و خلیج فارس» امضا کردند. به گزارش فارس، به نقل از مسئولان ایرانی، زمان انجام این مطالعات دو سال و تمامی هزینه های آن، بر عهده شرکت اتریشی خواهد بود. همچنین در توافق نامه های محرمانه ماندن اطلاعات دریافتی و نتایج مطالعات تضمین شده است. به نظر می رسد ایران در شرایط جدید پس از لغو تحریم ها، هم زمان با افزایش تولید به دنبال کشف منابع جدید نفتی است. روز دوشنبه هفته گذشته «محمد رضا کمالی»، رئیس پردیس بالادستی پژوهشگاه صنعت نفت در نشست خبری از کشف نفت شیل در ایران خبر داد و گفت: «پروژه شناسایی ذخایر شیل های گازی در استان لرستان حدود ۴۷ درصد پیشرفت داشته و وجود منابع غیر متعارف گازی در آن اثبات شده است».

بحران در شرکت های نفتی آمریکایی

قیمت های پایین نفت در سال گذشته و سال جاری میلادی بسیاری از شرکت های نفتی را -خصوصا در مناطقی که نفت با هزینه بالاتری تولید می شود- متضرر کرده است. به گزارش رویترز، تا پایان هفته گذشته، ۵۹ شرکت نفتی در آمریکا اعلام ورشکستگی کرده اند. برخی کارشناسان نفتی معتقدند با توجه به شرایط کنونی بازار نفت، تعداد این ورشکستگی ها در نیمه دوم سال جاری میلادی بیشتر خواهد بود.

افزایش صادرات نفت روسیه

آمارها نشان می دهد روسیه در سال جاری میلادی تولید و صادرات نفت خود را افزایش داده است. بنا به گزارش خبرگزاری شانا به نقل از راشا تودی (Russia Today)، صادرات نفت این کشور در ماه گذشته میلادی (آوریل) به ۲۰ میلیون و ۳۰۰ هزار تن رسید که این رقم در ۱۶ ماه گذشته (از ژانویه ۲۰۱۵) بیشترین میزان صادرات این کشور محسوب می شود. در چهارماهه اول سال ۲۰۱۶ میلادی نیز صادرات نفت این کشور ۶۰ درصد نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۱۵ رشد داشته که نشان می دهد با وجود مزاد عرضه در بازار، روسیه تمایلی به کاهش عرضه نفت خود ندارد.

قیمت گاز طبیعی

به گزارش اداره اطلاعات انرژی دولت آمریکا (EIA)، قیمت اسپات هنری هاب (Henry Hub) به عنوان شاخصی برای قیمت فروش لحظه ای گاز طبیعی در آمریکا در هفته منتهی به ششم می، با افزایش دو ستنی نسبت به هفته منتهی به بیست و نهم آوریل در سطح یک دلار و ۹۱ سنت به ارای هر میلیون بی.تی.وی با واحد گرمایی انگلیسی (MMBtu) رسید.

شرق: بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی ایران، پنجشنبه گذشته در حالی افتتاح شد که فهرست شرکت کنندگان در نمایشگاه نفت تهران، با اسامی شرکت های دوره شکوفایی صنعت نفت (در اوایل دهه ۸۰) هنوز فاصله دارد.

با آنکه مدیران شرکت های نفتی بین المللی در دوره پسارجم به ایران آمدند و با وزیر نفت دیدار کردند، اما چراغ غرقه شان را در نمایشگاه اسمال روشن نکردند. شرکت هایی نظیر توتال (فرانسه)، شل (هلندی- انگلیسی)، انی (ایتالیا)، استات اویل (نروژ) و بی بی (انگلیس) در نمایشگاه بیست و یکم نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی حضور نیافتند. این شرکت های بزرگ در اوایل دهه ۸۰ غرقه های بزرگی در نمایشگاه تهران داشتند. آیا دیدار پشت درهای بسته مدیران این شرکت ها با مقامات نفتی ایران و نیامدشان به اولین نمایشگاه نفت بعد از تحریم پیام ویژه ای دارد؟

نمایشگاه ۲۱ در قامت اولین نمایشگاه پس از تحریم نوید

برخلاف سنوات قبل، این بار نه وزیر نفت که مدیرعامل شرکت ملی نفت، نمایشگاه نفت تهران را افتتاح کرد. نمایشگاهی که هنوز از حال هوای لغو تحریم ها به کلی خارج نشده است. با آنکه مدیر بیست و یکمین نمایشگاه از حضور ۸۲۶ شرکت خارجی از ۴۰ کشور خبر داده است، اما بازدید از سالن های خارجی نمایشگاه نشان می دهد تعداد زیادی از این شرکت ها، ایرانیانی هستند که نمایندگان کشورهای خارجی را گرفته اند. برخی از ایرانی ها هم شرکت شان را در کشورهای دیگر ثبت کرده اند و به عنوان شرکت خارجی در سالن غرقه های خارجی نمایشگاه حضور یافته اند. تحریم حوزه های زیادی را تخریب کرده است. حتی استانداردهای نمایشگاهی ایران را. نمایشگاه بیست و یکم نفت ایران، در قامت نمایشگاهی که کشور نفتی از تحریم درآمده نیست.

پس از افتتاح نمایشگاه، در کنفرانس خبری مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، از رکن الدین جوادی می پرسیم:

● به نظر شما نیامدن شرکت های بزرگ بین المللی نفتی نظیر شل، توتال، بی بی، استات اویل و... به نمایشگاه تهران، همان ها که مدیران شان با شا و وزیر نفت دیدار کرده اند، پیام سیاسی خاصی برای دوره پس از برجام دارد؟

این سؤال را باید از خوش شان پرسید. ارزیابی ما این بود که بیايند. اما من با یکی از شرکت ها صحبت کردم گفتند که ما دیر اقدام کردیم و با عذر خواهی از این بابت اعلام کردند که سال آینده حضور خواهند یافت. از عملیات شدن برجام سه ماه بیشتر نمی گذرد بنابراین تصمیم گیری شرکت ها برای حضور در این نمایشگاه زمان بر شد. بخشی هم ناشی از ابهام هایی بود که در رسانه های داخلی و خارجی (پس از برجام) ایجاد شد.

دلایل واقعی نیامدن شرکت های بزرگ نفتی به نمایشگاه تهران

دلایل واقعی نیامدن شرکت های بزرگی نظیر شل، توتال، انی و استات اویل در نمایشگاه بین المللی نفت تهران چیست؟ آن هم در شرایطی که تحریم ها برداشته شده است و مدیران شان به تهران رفت و آمد کرده اند. کاهش هزینه های این شرکت ها به تبع افت قیمت نفت حتما نمی تواند بهانه خوبی برای نیامدن این شرکت ها در نمایشگاه کشوری باشد که تازه از تحریم درآمده، میادین نفتی و گازی دست نخورده ای دارد و آماده جذب سرمایه گذاری است. سه ماه از اجرائی شدن برجام گذشته است و بی تردید «برشدن»، دلیل کاملی برای «نیامدن» شرکت های بزرگ نیست. اگر به دنبال ریشه ها باشیم، به چند نکته می رسیم؛ (اول) هنوز قراردادهای جدید نفتی ایران نهایی نشده است تا سمت و سوی نگاه ایران برای توسعه میادین نفتی و گازی اش برای شرکت های خارجی روشن شود. سال گذشته، مدیرعامل شرکت «انی» ایتالیا در سمینار اوپک رسماً اعلام کرد اگر قراردادهای جدید نفتی ایران جذاب نباشد، شرکتش به ایران نخواهد آمد؛ (دوم) مدیران شرکت های بزرگ بین المللی با وجود برداشته شدن تحریم ها هنوز به این اطمینان نرسیده اند که شرایط برای سرمایه گذاری بزرگ در ایران مهیاست. نبود اتحاد داخلی برای جذب سرمایه گذاری خارجی، جدانگردن التهاب از این فضا و تضاد صداهای داخلی برای جذب سرمایه های خارجی را می توان از جمله دلایل نبود اطمینان برشمرد؛ (سوم) انتخابات ریاست جمهوری آمریکا را نمی توان مؤلفه ای غیر مؤثر در سرمایه گذاری شرکت های بزرگ بین المللی نفتی در ایران دانست. هر دو نامزد جمهوری خواه و دموکرات، که شناس زیادی برای برگزیده شدن توسط حزیشان دارند، موضع سختی درباره توافق هسته ای ایران و ۵+۱ اتخاذ کرده اند. «دونالد ترامپ» جمهوری خواه قهرآمیزتر و «هیلاری کلینتون» دموکرات، دیپلماتیک تر به توافق هسته ای ایران و غرب فشار وارد کرده اند. «سرمایه ترسو است». پس تا از امنیتش مطمئن نباشد، نمی آید. شرکت نفتی بزرگ بین المللی، جدا از شرایط اقتصادی، محاسبات سیاسی هم می کنند. برجام با نفت ما چه کرده است؟ ما با برجام چه کرده ایم!

نکات مهمی که آقای مدیرعامل تأیید کرد

«ما به تعهدهای پیش از تحریم در بخش تولید و صادرات نفت خام دست یافته ایم. مقدار تولید نفت خام ایران به سه میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه در روز رسیده است که بجزودی به سه میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه در روز می رسد». این را مدیرعامل شرکت ملی نفت، در کنفرانس خبری اش در نمایشگاه نفت گفت و درباره صادرات نفت ایران پس از برجام توضیح داد: «میانگین صادرات نفت خام ایران به روزانه دو میلیون و ۱۰۰ هزار

اقتصاد

سایه ترامپ و کلینتون بر سر نمایشگاه بین المللی نفت ایران

چرا شرکت های بزرگ بین المللی نظیر شل، توتال، استات اویل و بی بی به تهران نیامدند؟

رضا زندی . روزنامه نگار

نفتی ایران مرغوبیت بیشتری دارد و خریداران خودشان که پیش از تحریم ها روزانه ۲۵۰ هزار بشکه بود به ۴۵۰ هزار بشکه در روز رسیده و امیدواریم با توسعه میدان گازی پارس جنوبی این رقم افزایش یابد. اینها از فواید توافق برجام برای صنعت نفت ایران بود. توافقی که اگر اجرائی نمی شد، ایالات متحده می خواست تا صفرشدن صادرات نفت ایران فشارهایش را افزایش دهد. آیا «برجام» تا امروز همه موانع پیش پای صنعت نفت ایران را برداشته است؟ موانعی که از صدقه سر تحریم ها، به رویه ای عادی تبدیل شده بود. «ما با مشکلی روبه رو شده ایم. سراغ هر مشتری ای که می رویم رقبایمان برای اینکه مشتریان ما را از آن خود کنند، به آنها مراجعه کرده و تخفیف پیشنهاد می دهند». مدیرعامل شرکت ملی نفت گفتنی های زیادی از مشکلات این شرکت، پس از لغو تحریم ها دارد: «رقابت در بخش نفت، اقتصادی و سیاسی است. در بخش سیاسی، رقبایمان برای دسترسی به برخی اهداف سیاسی خود در منطقه، هزینه زیادی می کنند؛ از جمله یکی از این روش ها تماس با برخی شرکت ها و ایجاد محدودیت برای آنها در حمل و نقل بوده که خوشبختانه با تدابیر انجام گرفته، نتوانستند موفق شوند». کنایه جوادی به خبری است که این روزها در بازار نفت دهان به دهان می چرخد؛ عربستان سعودی برای نفتکش هایی که نفت ایران را حمل می کنند محدودیت هایی گذاشته است. نمایشگاه نفت فرصت مناسبی است برای آنان که آن قدر آتش اختلافات جناحی را داغ می کنند که ممکن است بخشی از منافع ملی را بسوزانند. برخی رقبای سنتی ایران در منطقه هر کاری کرده اند تا رابطه ایران با دنیا عادی نشود. همه کاری هم خواهند کرد تا جلوی عادی سازی پس از توافق را بگیرند. در این میان نفت، هدف است.

● برخی معامله گران می گویند گرفتن پول ایران از امارات سخت شده و به همین دلیل فروش برخی فرآورده های نفتی ایران به شرکت های که از طریق دفتر امارات شان خرید می کنند دشوار شده است. جدا از آن آیا پنج میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار ایران که نزد شرکت اینوک امارات بود، به کشور منتقل شده است؟ درباره نکته اول باید بگویم به دلیل آنکه مصارف دلاری مان کم شده است، ترجیح می دهیم پول مان را به یورو بگیریم. نقل و انتقال یورو هم از طریق بانک های EIH آلمان، BCP سوئیس و هالک بانک ترکیه انجام می شود؛ البته این را هم نمی توان نگفت که برخی شرکت ها هنوز ترجیح می دهند روش های دوران تحریم را اعمال کنند؛ چون می گویند به بانک ها اعتمادی نیست؛ هر چند روش های جدید هم پیشنهاد شده است. **مشکلات حل نشده نفت در نمایشگاه نفت تهران علنی می شود**

«مشکلات بانکی هنوز هست. بانک های خارجی

می گویند پول های آزاد شده ایران باید برسد تا بتوانند پرداخت کنند. پول های تحت تحریم خیلی سخت و دیر آزاد می شوند». این را مدیر دفتر ایران شرکت -TU BOS اسپانیا می گوید، شرکتی که تولیدکننده لوله های انتقال نفت است. از او می خواهم یک مثال عینی بزنند: ۴۰۰ هزار یورو پول جنسی را که فروخته بودیم، قبل از عید خریدار ایرانی واریز کرد. اما چهار هفته با تأخیر به دست ما رسید. سوویفت کار می کرد اما منابع آزاد نشده بود». به سراغ یک شرکت ایتالیایی می روم. L.V.F ایتالیا تولیدکننده شیرآلات صنعتی است که در فازهای ۱، ۱۵، ۱۶، ۱۷ و ۱۸... به کار گرفته شده است. یکی از مسئولان این شرکت که مایل نیست نامش برده شود، می گوید: «نقل و انتقال پول، پس از برجام هنوز درست کار نمی کند. یک حساب در یکی از بانک های چین معرفی کرده اند. بازکردن حساب در آنجا آسان است اما خارج کردن پول از آن، کار بسیار سختی است». او به نکته جالبی اشاره می کند: «اگر بخواهیم پولمان را در آن بانک چینی بگیریم، ۹ تا ۱۰ درصد ریزش می کند. شش تا هفت درصد آن را کارفرما قبول کرده و سه تا چهار درصد پول را هم ما باید ضرر کنیم. حالا یک سری شرکت های دلال درست شده اند و راهکار نشان می دهند». نمایشگاه نفت برای نمایش و چاره اندیشی چنین واقعیت هایی است. به سراغ نمایندگی یک شرکت آلمانی می روم. با احتیاط فراوان حرف می زند اما می گوید: «ما هم هنوز اعتبار اسنادی دریافت نکرده ایم». شرکت های فرانسوی هم با مشکل نقل و انتقال پول پس از برجام روبه رو هستند. کسی که به عنوان نماینده شرکت Group Genouyer پشت میز ایستاده، یک مثال عینی درباره مشکلات نقل و انتقال پول می زند: «این شرکت عید سال گذشته ۱۰۰ هزار یورو جنس به ایران فروخت. اما مدیرعامل جدید شرکت ترجیح می دهد مشکلات کاملاً حل شود بعد با ایران کار کند». این شرکت فرانسوی، پایپ و لوله اتصالات و شیرآلات نفتی تولید می کند و در دوندورلیست شرکت نفت قرار دارد. نمایندگی شرکت «دلینگر» آلمان در خاورمیانه هم مشکلات انتقال پول را برای معامله با ایران تأیید می کند. «چون شرکت آلمانی است نمی توانیم مستقیماً با ایران کار کنیم. انبار در دویب است و باید به اسم یک شرکت ایرانی، پول ها را رد و بدل کنیم». همه این مطالب را بعد از سؤال تأکیدی من درخصوص حل مشکلات بانکی پس از برجام گفته اند.

ادامه در صفحه ۸

فقط با ضمانتنامه نیا

اسپلیت تروپیکال – اینورتر

خدمات مشتریان
021-23 22

پنج سال ضمانت بی قید و شرط کمپرسور

www.nia.ir